

Орта білім беру ұйымдарындағы
балаларды тәрбиелеу мен дамыту жөніндегі
ата-аналарға педагогикалық қолдау бойынша
әдістемелік ұсынымдарға
1-қосымша

АТА-АНАЛАРДЫ ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ БАҒДАРЛАМАСЫ

№	Тақырыбы	Мазмұны
1-4 СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ АТА-АНАЛАРЫН ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ БАҒДАРЛАМАСЫ		
1.	Отбасы - бақыт бесігі Ата-ана өмірінің басты мақсаты бақытты адам тәрбиелеу	<ol style="list-style-type: none"> 1. Балалардың әл-ауқаты оның бақытты өмірінің негізі 2. Ата-ананың баланың әл-ауқатына жауапкершілігі 3. Кішкентай балалардың жас және әлеуметтік ерекшеліктері 4. Отбасында жағымды психологиялық ахуал қалыптастыру: ата-ананың балаға назар аударуы, қолдау, позитивті қарым-қатынас, өзара түсіністік, сенімге құрылған қарым-қатынас 5. Жалпыадамзаттық және ұлттық құндылықтарға негізделген отбасылық тәрбие әдістері
2.	Білімдіге дүние жарық. Таным қуанышы: баланың қызыға оқуына қалай көмектесеміз?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баланың жеке басын дамытудағы мектепке бейімделуінің маңызы 2. Баланың танымдық қабілеттерінің даму деңгейін және мектепке бейімделуін диагностикалау 3. Баланың есте сақтау қабілетін, зейінін, ойлауын және қарым-қатынас жасау дағдыларын ұлттық мәдениет негізінде дамыту әдістері 4. Үй тапсырмасы: көмектесеміз бе әлде... 5. Балалардың оқуға қызығушылығын арттыру үшін отбасы мен мектептің өзара әрекеті
3.	Әрбір бала – жарық жұлдыз Әр баланың ерекшелігін қалай ашамыз?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баланың ерік-жігері мен мінезін ұлттық құндылықтар арқылы тәрбиелеу 2. Баланың оқуына, мінез-құлқына және жасауына қарым-қатынас жасауына темпераменттің әсері. Баланың жақсысы-сүйініш, жаманы-күйініш. 3. Баланың даралығын темпераментіне сәйкес қалай ашуға болады? 4. Әр баланың бірегейлігін ашудағы отбасы мен мектептің өзара әрекеті.
4.	Баланы жастан... Бала бойындағы тапқырлық пен эрудицияны қалай дамытуға болады?	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ойындар – баланы дамытудың негізгі құралы. 2. Интеллектуалды ойындар және олардың бала бойындағы тапқырлық пен эрудицияны дамытуға әсері. 3. Балалар мен ата-аналарға арналған ұлттық және отбасылық интеллектуалдық ойындар. 4. Баланың тапқырлығы мен эрудициясын дамытуда отбасы мен мектептің өзара әрекеті.

<p>5. Құмар ойындары – тәуелділік қақпаны</p> <p>Балалардың компьютерлік ойындарға тәуелділігін қалай жеңуге болады?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Компьютерлік ойындардың баланың психикасына әсері 2. Интернетті пайдалану режимін сақтау 3. Жақсыдан үйрен, жаманнан жирен. Баланы ойынға тәуелділіктен қалай қорғауға болады? 4. Компьютерлік ойындарға балама ретінде: спорт, белсенді ойындар, шығармашылық, оқу, серуендеу, театр және т. б.
<p>6. Сенім арту - жетістік кепілі</p> <p>Қиын жағдайда баланы қалай қолдау керек?</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бала өміріндегі қиындықтар 2. Агрессия, өтірік айту, ашулану және басқа қиын жағдайлардағы баланың сезімі. Әдептілік, ар-ұят – адамдықтың белгісі. Тұрпайы мінез, жат қылық – наландықтың белгісі. 3. Қиын жағдайға қалған балаға түсіністікпен қарау 4. Қиын жағдайға қалған баланы қолдаудың тиімді жолдары 5. Жағдайды шешуде баланың күшті жақтарына сүйену
<p>7. Әкені көріп ұл өсер, шешені көріп қыз өсер</p> <p>Балаға үлгі көрсету</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Отбасында уақытты бірге өткізудің пайдасы. 2. Ата-ананың күнделікті өмірде үлгі болатын маңызды қасиеттері. 3. Балаға жақсы әдеттерді үйрету. 4. Уәдесін орындау – ата-ананың ең басты қағидасы. 5. Балапан ұядан не көрсе, ұшқанда соны іледі.
<p>8. Тәлімменен өрілген біздің дәстүр</p> <p>Дәстүрлер отбасылық әл аukatтың негізі ретінде</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Отбасылық дәстүрлердің өзектілігі. Отбасылық дәстүрлер – отбасындағы қарым-қатынасты нығайтудың, сенімнің, сүйіспеншіліктің көрінісі 2. Тәрбие тәлімнен. Тату үйдің тамағы тәтті. Отбасылық дәстүрлер мен хоббилердің отбасының бірлігіне ықпалы 3. Отбасылық дәстүрлерді әдетке айналдыру жолдарын үйрету: практикалық әдістер 4. Мектеп пен ата-аналардың отбасылық дәстүрлерді сақтаудағы өзара байланысы, өзара құрмет және жаңа дәстүрлер қалыптастыру 5. Ұлттық дәстүрлер мен отбасылық дәстүрлердің сабақтастығы
<p>5-9 СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ АТА-АНАЛАРЫН ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ БАҒДАРЛАМАСЫ</p>	
<p>1. Баланың бас ұстазы – ата-ана</p> <p>Позитивті тәрбие</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жасөспірімдердің жас және әлеуметтік ерекшеліктері 2. Ата-ананың бала тәрбиелеудегі міндеті – қателіктерді, кемшіліктерді, ауытқуларды түзету емес, жасөспірімге оң әсер ету 3. Позитивті ата-ананың ерекшеліктері: жағымсыз көңіл-күйден жағымды эмоциялардың басым болуы; жасөспірімнің бойындағы ізгі қасиеттерге назар аудару, күшті және жағымды мінез-құлық қасиеттерін дамыту 4. Позитивті тәрбиенің принциптері мен ережелері. Позитивті тәрбиенің ұлттық бастаулары 5. Ата-ананың позитивті тәрбие нәтижесіне қанағаттануы және психологиялық саулық

<p>2. Ақыл айтпа, жол көрсет</p> <p>Жасөспірімнің бейімделуі</p>	<p>1. Жасөспірімнің физиологиялық (тұрғыда) бейімделуі, оның іс-әрекетін жақсарту жағдайлары. Ұлттық тамақтану мәдениеті - жасөспірімнің физиологиялық бейімделуінің мүмкіндігі</p> <p>2. Жасөспірімнің әлеуметтік-психологиялық бейімделуі: негізгі қиындықтар</p> <p>3. Өзінді өзін сыйламасаң, өзгеден сый дәмеппе. Бейімделу процесіне жасөспірімнің өзін-өзі бағалауының әсері</p> <p>4. Жасөспірімнің отбасындағы қарым-қатынас дағдыларын дамыту</p> <p>5. Жасөспірімнің табысты әлеуметтенуіндегі отбасы мен мектептің өзара әрекеттесуі</p>
<p>3. Балаға үйрету: ақылды мейірімге орап бер</p> <p>Бала жүрегіне жол табу</p>	<p>1. Мүшел жас. Жасөспірімнің жастық дағдарыстары, олардың көріністерінен шығу жолдары</p> <p>2. Ата-аналар мен балалардың ортақ мүдделері – олардың өзара түсіністігінің негізі</p> <p>3. Жасөспіріммен қалай қарым-қатынас жасау керек, конструктивті келіссөздер</p> <p>4. Бір күндік ұрыстың қырық күндік қырығы бар. Жанжал және оларды шешу жолдары</p> <p>5. Ата-ана мен бала арасындағы эмоционалдық байланысты сақтаудың шарты - кешіре білу</p>
<p>4. Бұлақ көрсең, көзің аш.</p> <p>Баланың шығармашылық қабілетін дамыту</p>	<p>1. Отбасы жағдайында жасөспірімнің шығармашылық ойлауын дамыту әдістері</p> <p>2. Ертегі ойлап табуға үйрету</p> <p>3. Қазіргі отбасында балалар шығармашылығын дамытудағы ұлттық ойындардың маңызы</p> <p>4. Балалармен жүргізілетін шығармашылық әрекеттің тиімділігін арттыру</p> <p>5. Шығармашыл тұлғаны дамыту үшін отбасы мен мектептің өзара әрекеттесуі</p>
<p>5. Ақпараттан ақ-қараны ажырату өнері.</p> <p>Жасөспірімнің желідегі әрекеті</p>	<p>1. Интернет және жасөспірімнің желідегі әрекетінің формалары</p> <p>2. Жеткіншектердің интернетті пайдалануы: проблемалар, салдары және мүмкіндіктері</p> <p>3. Ата-ананың жасөспірімді кибербуллингтен және интернет кеңістігіндегі қауіпті көздерден қорғау алгоритмі</p> <p>4. «Болар елдің баласы бірін-бірі батыр дер...» Желідегі жасөспірімнің мінез-құлқына тәрбиенің әсері</p> <p>5. Жасөспірімнің ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша мектеп пен ата-ананың өзара әрекеті</p>
<p>6. «Әр нәрсенің өлшемі бар...»</p> <p>«Қажеттілік» пен «қалау» арасындағы тепе-теңдікті қалай сақтауға болады</p>	<p>1. Жасөспірімнің қажеттіліктері мен қалаулары</p> <p>2. Жасөспірім бойындағы қиын мінез-құлықтың белгілері</p> <p>3. Жағымсыз эмоциялармен жұмыс істеу алгоритмі</p> <p>4. Ашу - дұшпан, ақыл - дос. Өзін-өзі реттеу жолдары</p> <p>5. Жасөспірімдер арасындағы құқық бұзушылықтың алдын алу</p>
<p>7. Жасөспірімдермен қарым-қатынас құпиялары</p> <p>Жасөспірім мінезін</p>	<p>1. Жасөспірімнің өміріндегі ең маңызды нәрсе – достық</p> <p>2. Қазіргі балалардың достығы. Жасөспірім субмәдениеттері</p> <p>3. Жасөспірімдер арасындағы қатығыстар. Қорқыту, Әдепсіз өскен адамнан, тәртіппен өскен тал жақсы</p> <p>4. Ата-аналардың мінез-құлық стратегиялары</p>

2.	<p>Ақыл айтпа, жол көрсет</p> <p>Жасөспірімнің бейімделуі</p>	<p>1. Жасөспірімнің физиологиялық (тұрғыда) бейімделуі, оның іс-әрекетін жақсарту жағдайлары. Ұлттық тамақтану мәдениеті - жасөспірімнің физиологиялық бейімделуінің мүмкіндігі</p> <p>2. Жасөспірімнің әлеуметтік-психологиялық бейімделуі: негізгі қиындықтар</p> <p>3. Өзінді өзін сыйламасан, өзгеден сый дәмепте. Бейімделу процесіне жасөспірімнің өзін-өзі бағалауының әсері</p> <p>4. Жасөспірімнің отбасындағы қарым-қатынас дағдыларын дамыту</p> <p>5. Жасөспірімнің табысты әлеуметтенуіндегі отбасы мен мектептің өзара әрекеттесуі</p>
3.	<p>Балаға үйрету: ақылды мейірімге оран бер</p> <p>Бала жүрегіне жол табу</p>	<p>1. Мүшел жас. Жасөспірімнің жастық дағдарыстары, олардың көріністерінен шығу жолдары</p> <p>2. Ата-аналар мен балалардың ортақ мүдделері – олардың өзара түсіністігінің негізі</p> <p>3. Жасөспіріммен қалай қарым-қатынас жасау керек, конструктивті келіссөздер</p> <p>4. Бір күндік ұрыстын қырық күндік қырығы бар. Жанжал және оларды шешу жолдары</p> <p>5. Ата-ана мен бала арасындағы эмоционалдық байланысты сақтаудың шарты - кешіре білу</p>
4.	<p>Бұлақ көрсең, көзін аш.</p> <p>Баланың шығармашылық қабілетін дамыту</p>	<p>1. Отбасы жағдайында жасөспірімнің шығармашылық ойлауын дамыту әдістері</p> <p>2. Ертегі ойлап табуға үйрету</p> <p>3. Қазіргі отбасында балалар шығармашылығын дамытудағы ұлттық ойындардың маңызы</p> <p>4. Балалармен жүргізілетін шығармашылық әрекеттің тиімділігін арттыру</p> <p>5. Шығармашыл тұлғаны дамыту үшін отбасы мен мектептің өзара әрекеттесуі</p>
5.	<p>Ақпараттан ақ-қараны ажырату өнері.</p> <p>Жасөспірімнің желідегі әрекеті</p>	<p>1. Интернет және жасөспірімнің желідегі әрекетінің формалары</p> <p>2. Жеткіншектердің интернетті пайдалануы: проблемалар, салдары және мүмкіндіктері</p> <p>3. Ата-ананың жасөспірімді кибербуллингтен және интернет кеңістігіндегі қауіпті көздерден қорғау алгоритмі</p> <p>4. «Болар елдің баласы бірін-бірі батыр дер...» Желідегі жасөспірімнің мінез-құлқына тәрбиенің әсері</p> <p>5. Жасөспірімнің ақпараттық қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша мектеп пен ата-ананың өзара әрекеті</p>
6.	<p>«Әр нәрсенің өлшемі бар...»</p> <p>«Қажеттілік» пен «қалау» арасындағы тепе-теңдікті қалай сақтауға болады</p>	<p>1. Жасөспірімнің қажеттіліктері мен қалаулары</p> <p>2. Жасөспірім бойындағы қиын мінез-құлықтың белгілері</p> <p>3. Жағымсыз эмоциялармен жұмыс істеу алгоритмі</p> <p>4. Ашу - дұшпан, ақыл - дос. Өзін-өзі реттеу жолдары</p> <p>5. Жасөспірімдер арасындағы құқық бұзушылықтың алдын алу</p>
7.	<p>Жасөспірімдермен қарым-қатынас құпиялары</p> <p>Жасөспірім мінезінің</p>	<p>1. Жасөспірімнің өміріндегі ең маңызды нәрсе – достық</p> <p>2. Қазіргі балалардың достығы. Жасөспірім субмәдениеттері</p> <p>3. Жасөспірімдер арасындағы қатығыстар. Қорқыту, Әдепсіз өскен адамнан, тәртіппен өскен тал жақсы</p> <p>4. Ата-аналардың мінез-құлық стратегиялары</p>

	ерекшеліктері	5. «Қабылдау», «құрметтеу», «шынайылық» сияқты ұлттық құндылықтар – адамдар арасындағы жағымды қарым-қатынастың негізі
8.	Отбасы құндылығы - сарқылмас қазына Құндылықтар - отбасы бақытының негізі	1. Отбасылық құндылықтарды қолданудың өзектілігі 2. «Көңіл кең болса, үйдің тарлығы білінбес»: Қонақжайлылық - отбасы құндылықтарының негізі 3. «Мейірімді ата - Мейірімді бала». Ұлттық құндылықтарды отбасында қалыптастыру және сақтау жолдары. 4. Бабалар дәстүрі - ұрпаққа өсиеті - отбасының құндылығы ретінде ұрпақтан-ұрпаққа жалғасып келе жатқан дәстүрлерді талқылау және қолдану 5. Жасөспірімдер арасында ұлттық құндылықтарды сақтауда мектеп пен ата-ананың өзара әрекетінің маңызы
10-11 СЫНЫП ОҚУШЫЛАРЫНЫҢ АТА-АНАЛАРЫН ПЕДАГОГИКАЛЫҚ ҚОЛДАУ БАҒДАРЛАМАСЫ		
1.	Боламын деген баланың бетін қақпа, белін бу... Адамгершілік құндылықтар негізінде тәрбиелеу - тұлға қалыпташуының негізі	1. Жоғарғы сынып оқушыларының жас және әлеуметтік ерекшеліктері 2. Позитивті ата-ана тәрбиесі – жоғары сынып оқушысының өз болашағын өз бетінше құруға қалауы мен қабілетін қолдау 3. Тұлға дамуының негізі – өз бетінше әрекет ету 4. Ұлттық этика негізінде заман талабына сай өзін-өзі тәрбиелеу әдістері
2.	Көркем мінез – баға жетпес байлық Эмоционалды интеллект – табысты тұлғаның негізі	1. Эмоционалды интеллект және оның адам өміріне әсері 2. Эмоционалды интеллекттің құрылымдық компоненттері: өзін-өзі тану, өзін-өзі реттеу, эмпатия, қарым-қатынас жасау, (шешім қабылдау) 3. Күйзеліс кезіндегі мінез-құлық алгоритмдері мен тиімді тәсілдер 4. Өсіп келе жатқан балалармен қарым-қатынас мәдениеті 5. Сезім көрінісіндегі ұлттық ерекшеліктер
3.	Сен жанбасаң лапылдап... Балаға мамандық таңдауға қалай көмектесуге болады?	1. Кәсіп - өзін-өзі жүзеге асырудың негізі 2. Темперамент, қабілет, мінездің ерекшеліктерін ашу – өзін көрсетудің кілті 3. <i>Ұлы жол үйірің табалдырығынан басталады.</i> Балаңызға мамандық пен кәсіп түрлерін таңдауда қалай көмектесуге болады 4. Жоғары сынып оқушысының болашағын анықтауына кедергі болатын қиындықтар 5. Бойындағы бейімділікті дәл табу - өмірдегі бақыт пен табыстың негізі
4.	Құмарлыққа бой алдыру – тәуелділік құрдымы Жоғары сынып	1. Тәуелділік түрлері (тамақ, алкоголь, есірткі, химиялық заттар, вейп, құмар ойындар және т.б.) 2. Оқушы бойындағы тәуелділіктің белгілері 3. <i>Сынықтан өзгенің бәрі жүзеді.</i> Тәуелділіктің алдын алу шаралары 4. Тәуелділіктің алдын алуда отбасы мен мектептің өзара әрекеттесуі

	оқушыларының дамуындағы тәуекел аймақтары	
5.	<p>Жақсыдан қашпа, жаманға баспа...</p> <p>Әлеуметтік желілер және ғаламтор кеңістігі: жоғары сынып оқушыларының қауіпсіздігі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Жоғарғы сынып оқушыларының интернет қауіпсіздігі 2. Жоғарғы сынып оқушыларының ойынға тәуелділігін диагностикалау 3. Жоғарғы сынып оқушыларының әлеуметтік желілер мен интернетке тәуелді мінез-құлқы 4. Интернетке тәуелділіктің алдын алу шаралары 5. Әлеуметтік желілер мен интернет кеңістігіне тәуелділіктің алдын алу бойынша отбасы мен мектептің өзара әрекеті
6.	<p>Күйзелістен шығар жол</p> <p>Күйзелісті жеңуге көмектесеміз</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Қоңіл жақсы болғаны – өмір жақсы болғаны.</i> Сіздің ресурстық жағдайыңызды қалай қолдауға болады. Стресстен арылу әдістері 2. Эмоцияны бақылау – стресстен, күйзелістен шығудың жолы 3. Агрессия, депрессия, суицидтік мінез-құлық және стресстің басқа да экстремалды көріністері 4. Қателесу - тәжірибе жинауға мүмкіндік береді 5. Баланың күйзеліске төзімділігін қамтамасыз етудегі мектеп пен отбасының өзара әрекеті
7.	<p>Сүйіспеншілік – сыйластық кілті</p> <p>Махаббат татулықтың негізі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Махаббат - отбасындағы эмоционалды тепе-теңдіктің негізі. 2. <i>«Айналайын»</i> ұғымы, отбасында балаға жан-жақты қолдау көрсету 3. Эмоцияны білдірудегі шынайылық. Эмоционалды манипуляция. 4. Жоғары сынып оқушысымен «арнайы» тақырыптарда қалай сөйлесуге болады
8.	<p>Атадан өсиет, анадан қасиет</p> <p>Ұрпақтан ұрпаққа берілетін отбасылық дәстүрлер мен құндылықтары</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Халық дәстүрі мен отбасы дәстүрінің байланысы. Ұрпақтар сабақтастығы алдыңғы ұрпақтан жастарға білім, құндылықтар, көзқарастар мен дәстүрлердің берілуі 2. <i>Ананың ізін қыз басар, атаның ізін ұл басар.</i> Әке мен ананың отбасындағы ролі 3. Отбасы тәрбиесінде міндетті түрде ескерілетін мәселе - қазіргі балалардың даму ерекшеліктері 4. Қазіргі құбылмалы қоғамда отбасылық дәстүрлерді сақтау